

Boszniáról, itt talán tudunk valamelyest segíteni. Talán visszautasíthatjuk minden olyan kierősza-
kolt befejezés ratifikálását, amely megfellebbezhe-
tetlenül a halált jelenti számukra. Talán vissza-
utasíthatjuk, hogy kijelentsék: ez egy befejezett
tragédia, amelynek már csak az utolsó sorai van-
nak hátra (és kérjük, maradjanak ülve a helyü-
kön). Wieseltiernek nem tetszik, hogy „Spielberg
számára van egy hatalom a világon, amely na-
gyobb minden jónál, és nagyobb minden gonosz-
nál, és ez nem más, mint a mozi”. A benne lévő

kritikus joggal tiltakozik, hogy a filmrendező egy
alapvető etikai kérdést hamis szépélgéssel intéz-
zen el. De az etikusan gondolkodóknak se sza-
bad engedni, hogy a praktikus megoldás helyett
valami hamis befejezésre törekedjenek. Szaraje-
vó, napjaink Auschwitzának kulcskérdése nem
az, mit érzünk vele kapcsolatban vagy hogyan
ítéljük meg, hanem, mit teszünk érte.

BENEDEK MIHÁLY FORDÍTÁSA

RÖHRIG GÉZA

BATYUK

*Az a gojcsik,
apró, lengyel kislány,
kinek batyum odaadtam,
tudta, hogy a fiam van benne.*

*Láttam, hogy tudja,
egy csecsemőt adok oda,
dávidcsillagos pólya,
ezért is mertem gyorsan,*

*neve, lakhelye,
s egy aranylánc is volt benne,
az a kislány ott mindent értett,
szemével akkor már sokszor intett,*

*hogy ne tétovázzak: most, most,
hát odaadtam a batyum végre,
és a csendőr nem vette észre,
az enyémet nem látta meg.*

ÖRKÉNYI-STRASSER ISTVÁN
VÁZLATA

ÁLOM

*Látom a világ hetven nemzedékét
egy hosszú vonaton utazni.
Két elsőosztályú kocsi közt,
hegszínű vagonban,
nagycsöndű vidéket öklend ránk a váltó.*

*A mozdony megáll.
Jaj! Hogy jön ez a vonatkerékütögető!
Mintha emberek gondolatába ütne!
Micsoda zsábás, csorba egy zene,
lábhosszú kalapáccsal jönnek,
szétverik még az ablakokat is,
ennyi rengeteg ebrudas ember,
s kiterjesztett szárnyal göthös ördögök
ereszkednek fölénk ütni a vonatot,
duroák, s mi pilledünk, jaj, milyen duroák:
minden oldalról minden megrepedt?
Akkor aludhatunk tovább.*

*Eljövendő vonatajtó,
ami egyben kimért padló,
átszegezett diákjegyek,
látom, látom a kanyarban
a világ hetven nemzedékét,
Arisztid és Tasziló,
a lator Hacsek és Sajó,
furaforma murokrépa,
mintha egy kis piéta volna,
sínberakott szájránc,
budapesti Velence,
házhoz jön a Duna,
ha elszaporodtál érte,
amott hatalmas Talmudmáglyáknál
Ilosvai Selymes meleg aludtتهjet oszt,
kiszórt strandtáska, névsorolvasás.
Egy óriás tábla viaszlép őrzi
az elnemadott csillagokat,
s asszonyaink méhe, méhecskéje, méze,
s valami könnyes könnyörületféle,
hogy nem csak az a húség,
mikor emberhús ég.*

*És különben is,
ha a szerelem a tűz mellé ül,
mi marad akkor e lángcsuklyás bakóból?*

ÖRKÉNYI-STRASSER ISTVÁN:
LEÁNY GALAMBBAL

KENYÉR

*Havat szítál a földre,
de ott ahol én megyek, lisztet,
s azonbelül egy csöpp olajat,
mert a Mindenható mindenhat,*

*átgyúr engem lelkével,
késhegynyi sót döf belém a zsvány,
közepemnél fogva papírvékonyra nyújt,
majd kalappal fedve állni hagy egy órát,*

*végül megformáz s még melegen,
itt, előtted barnulok, világ.
Fölkent héjam tépd hát le,
s bár csak napi kétszáz gramm vagyok: szeress!*

A LUFÍ

*Megtaláltam a lányom lufiját
a padláson. Egy hároméves lufi.
Még van benne szufla,
még nem engedett ki,
csupán megráncosodott,
de azt is olyan szépen,
órák óta nézem,
az én kicsi lányom lehellelte benne;
nem hagyta, hogy segítsek neki fújni,
szinte teljesen eltakarta már a pöffeszkedő gumi,
olyan rózsaszín, s valami durrant,
berontottam a szobába rögtön,
de nem a lufi, hanem egy pisztoly volt,
a lányom ijedten rohant az ölembe,
mondtam: most gyorsan elmegyünk,
a lufit nem hozhatod,
bácsik lövöldöznek egészen közel,
a kerten át biztosabb, vedd már a cipődet,
legalább hadd pukkasszam ki én,
bömbölt a lányom,
majd kipukkasztod, ha visszajöttünk.
Hát így. Még egy csomót kötök a vén lufi nyakára.*

ÖRKÉNYI-STRASSER ISTVÁN
VÁZLATA